

Teädtös pirrös-suõjjlemõõlgtõõzzi pirr kuõskee'l puõccui poortummuž jioŋŋvuu'din

Aarktlaž Lappi pirrös-suõjjlummuž va'sttad kää'dd pirrös-suõjjlemve'rggnee'kk tuájain Suä'djel, Aa-nar, Muonio, Jeänõõgg da Uccjoogg koo'ddin, da vuápp náäi't še puäz3håáidast šõddi pirrösvaai-k-tõõzzid vuu'dest. Puäz3håáid lij jie'llemvue'kktoi'mm. Pirrös-suõjjlemlää'jj mie'ldd toi'mmharjitee i-álgg tie'tted toimmmjummses pirrösvaai-ktõõzzin, pirrõsriiskin da tõi vaaldšummšest di häätlaž vaai-ktõõzzi kie'ppeemvuei'ttemvuõđin.

Pirrös-suõjjlemlää'jjest pirrõõzz pillšõõvmmõõžžin juu'rdet nákam piástti, ko'st seu'rrjõssân šádd tiõrvásvuõttihäitt, häitt luõttu da tõn toimmmjummsid, luáttväärai áânnmõõžž vaigsmõõvmmõš, pirrõõzz takai ruä'ssvõsvuõđ le'be jee'res kulttuuráarvai occnummuž, pirrõõzz takai virksmá'ttemáá'nnma suáppám occnummuž, páá'meh le'be hääit jállmõ'sše le'be tõn áâ'nnma le'be jee'res táid paaldum takai le'be privatt ouddõõzz čuõz3tummuš.

Toi'mmharjitee álgg já'rjsted toimmmjummses nu'tt, što pirrõõzz pillšõõvmmõõžž vuei'tet cõggád ouddkiõ'tte. Pirrõõzz pillšõõvvám vaar tuejitee toimmmjummuš álgg vuáittmõõžžie mie'ldd tuejjeed nákam sáá'jest, što toi'mmjummses ij šõõdd pillšõõvmmõš le'be tõn vaarr da pillšõõvmmõõžž vuei'tet cõggád. Toi'mmjemsáá'j šiõttlõsvuõ'tte vaai-kte jm. toi'mmjem luándd, pešttmõš, áäi'jpodd da pirrösvaai-ktõõzzi miárktemvuõtt, pillšõõvmmõõžž viggmõš di vaai-ktemvuu'd ráá'žžesvuõtt pirrõõzz pillšõõvma. Aarktlaž Lappi pirrös-suõjjlummuž vuápp vee'zz toi'mmvuu'des tai pirrös-suõjjlemlää'jj õõlgtõõzzi jáä'kktummuž pirrõõzz pillšõõvmmõõžž cõggám õu'dde.

Pirrös-suõjjlemlää'jj õõlgtõõzzi láá'ssen lie Aa-nar, Jeänõõgg da Uccjoogg koo'ddin viõggást áárrai pirrös-suõjjlem-meárrõõzz pirrõõzz pillšõõvmmõõžž cõggám diõtt. Puõccui ááidast áânnmõš da peámm'mõš 1-klaass pá'nnčää'ccvuu'din lij táin koo'ddin pirrös-suõjjlem-meárrõõzzi nuájain kíõlddum. Óinn tai koolm kää'dd pirrös-suõjjlem-meárrõõzzi mie'ldd puõccui poortummuš suõ'i'nin le'be jee'res rehuin lij čää'ccvuu'di jioŋ á'lnn le'be tõn kõõskte'mes õõldásvuõđást kíõlddum. Poor-tempáái'k da vuáju, vuáj, joogg, láádd le'be jáäu'r kõ'skkē álgg kuáđđjed uu'ccmõsân 10 mettar káábda vu'vdd da suõjjvuu'd kobddvuõđást álgg vä'ldded lokku še tu'lvv nu'tt, što čää'cc ij pájjan 10 mettred á'lddlab poortempáái'kest.

Puäz3håáid vaai-ktõõzz pirrõ'sse lie káidd vuu'dest áárrai puõccui meá'rest, puõccui áárram peštt-mõõžžást vuu'dest di puõccuid ta'rjuum porrmõõžžást. Puäz3håáidast šõddi kuármtõs pirrõ'sse šádd jee'rab mie'ldd puõccuid ta'rjuum porrmõõžž di puõccu põõški da kooz3 se'st áâ'nnem tolmm-sin. Palggmõõžžást šõddi eroosio vuáitt láá'zzted kuármtõõzz õinn áäi'jbest. Tolmm-si meá'r pájnum-muš šõõddat čää'ccvuu'din rippõõvmmõõžž di tån seu'rrjõssân jee'rab mie'ldd happvää'n da kue'llkâlm'mõõžžid. Nu'tt še põõški se'st áâ'nnem čue'llbaktee'r sätta šõõddted pájčaa'z3i pillšõõvmmõõžž. Pirrõõzz pillšõõvmmõõžž riskk lij šurr vuu'din, koin häittaunnáz peá'sse ju'n-a vuõ'i'ggest le'be kolggámčaa'z3i mie'ldd čää'ccvoudda.

Aarktlaž Lappi pirrös-suõjjlummuž vuápp tuáimmvuu'dstes puõccui peámm'mõõžž da tõ'st šõddi pirrösvaai-ktõõzzid viõusben tá'lvvpáá'jest 2020 – 2021, seámma še juátkast. Pirrös-suõjjlem-meárrõõzzi vuásttsaž di pirrõõzz pillšõõvmmõõžž le'be pirrõõzz pillšõõvvám vaar šõõddteei puõccui

poortummšest tuejjeet juátkast pái tu'tk'keemraukkmōžž páá'lsa. Vuáppámve'rg'gnek vuáitt še ä'l'g'ged vaaldášmpäkktooi'mid ää'sš läagglaš vuákka sä'ttem ou'dde.

Kää'dd pirrōs-suōjlemve'rg'gnek vuáitt mátam vue'jjest miōttád č'o'rstōōgg pirrōs-suōjlem-meärrōōžžâst. Č'o'rstōōgg älgg oocčâd keerjlânji ju'n-a rosttovmannust ölmstâ'ttma pue'tti č'o'rstōkoocčâmlomaakkin le'be luōvâld kee'rjtum ooccmōžžin. Luōvâld kee'rjtum ooccmōžžâst algg u'vdded seämma teâdaid ko vaalmâš č'o'rstōkooccmōšvuâđ â'lnn. Č'o'rstōkooccmōžžâst älgg u'vdded vuâđdtōöllmōžžid, mōön diōtt č'o'rstōk lij tooi'm harjitem beä'lest vie'lt'tem. Č'o'rstōkooccmōžžâst raaukât ciâklmid ää'sšvuâzzlain, mâ'te mädd- da čää'ccvu'u'd vuä'mstee'jest di Lappi JJP-kōōskōōžžâst. Č'o'rstōōgg ooccmen älgg vä'ldded lokku kíōtt'tōöllâmäi'g'g, kää'tt ciâlkâlmraukkmōžžeezvui'm vuáitt lee'd nu'tt kuō'htt määnpââ'j. Toimmjummuž ij vuäžž altteed oudđâl ko ooccmōš lij kíōtt'tōllum da č'o'rstōk miōttum.

Č'o'rstōk pirrōs-suōjlem-meärrōōžžin lij öōut vuâr vääras. Č'o'rstōōgg ij vuei't vuäžžad oudđmiârkkân määng tää'lv ääigas öhttân vuâra. Č'o'rstōktu'mmstōōggâst uu'det taarbšum meärrōōžžid kuōskee'l jee'rab mie'ldd toi'mmjummuž pirrōshäaitai kie'ppummuž, njeä'sšhuâl di toi'mmjummuša uvddum pešttmōžž. Meärrōōžži jää'k'ktummuž vuáppât. Voudda, koozz č'o'rstōk lij miōttum, tuejjeet ta'r'k'stōōžž nu'tt toi'mmjummuž ää'l'jeen ko tōn puudeen. Vuei'tlvaž č'o'rstōōggâst huōlkani toi'mmharjitei älgg jä'rjsted toimmjummušes nu'tt, što tōt ij šōōđđât pirrōōžž pillšōōvmmōžž le'be tōn vaar.

Teâdtōs läädđas lij lookkâmnalla addrōōžžâst www.arktisenlapinys.fi. Tâ'vvsää'm, aanarsää'm- da nuōrttsää'mkiōllsaž versio teâdtōōžžâst ölmstââ'ttet seämma addrōōžžâst tōn mie'ldd, ko tōk valmštâ'vve. Č'o'rstōkoocčâmlomakk da tieu'ddemvuáppōōžž lie vuäžžamnalla rosttovmannu 2020 aalgâst ää'l'jee'l addrōōžžâst www.arktisenlapinys.fi.

Juâkkmōš: Suä'djel, Aanar, Muonio, Jeänōōgg da Uccjoogg kää'dd
Suä'djel, Aanar, Muonio, Jeänōōgg da Uccjoogg vuu'd palggâž
(Paistuōđđâr, Kaldoaivi, Njauddâm, Muddusjäu'rr, Vä'ččâr, Paččjokk, Ä'vvel,
Pää'nntuōđđâr, Sallivää'rr, Mue'tk'ktuōđđâr, Näkkälä, Kíōttmaadd, Muonio, Kyrö,
Sattasniemi, Oraniemi, Syväjärvi, Lappi, Kemi-Sompio, Pyhä-Kallio)
Paalgâskoo'ddi öhttōs
Saamelaispaliskunnat ry
Sää'mte'g'g
Saa'mi siidsääbbar
Meä'cchalltōs
Lappi JJP-kōōskōs
Lappi raajiväárdtōk
Lappi páá'les-strooi'tel
YLE Lappi
Lapin Kansa
Inarilainen
Sompio
Luoteis-Lappi
Enontekiön Sanomat